

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Vtrum in statu innocentiaë fuisset generatio per maris & foëminæ
commixtionem, mansissetque integritas in foëmina. disp. 29.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

DISPUTATIO XXIX.

*Virum in statu innocentie fuisse generatio per
maris & femina commixtionem, man-
sissetque integritas in femina.*

*Partem ne-
gantem qui
patres am-
plianantur.*

Gregorius Nyssenus in libro de creatione hominis, cap. 18. arbitratur, in statu innocentie futuras non fuisse nuptias, nec generationem per commixtionem maris & femina, innuitque Angelos seiplos multiplicasse per actum quemdam perfectissimum, qui à nobis nequit cogitari, & per quemdam alium illi similem fuisse multiplicandos homines, qui in eo statu erant futuri, sicut Angeli. Ea de causa versiculam illum Psal. 48. *Homo, cum in honore esset, non intellexit, comparatus est iumentis insipientibus, & similis factus est illis:* exponit idem Gregorius dicens: *Quod cum ante peccatum in tanto esset honore, ut Angelis esset similis, per peccatum iumentis insipientibus quoad animale generationem similis est effectus.* In eadem sententia fuit Damascenus lib. 2. fidei Orthodoxa, cap. 30. ubi de Adam loquens sic scribit: *Sciens præcognitor Deus, quod in transgressionem laberetur, & corruptioni subiaceret, fecit ex ipso feminam, illi secundum ipsum auxiliatricem: auxiliatricem quidem per eam propagationem, quæ post transgressionem esset generis ex successione conservatio. Prima enim plasmatio, generatio dicitur, non propagatio. Generatio quidem est ex Ieo prima plasmatio. Propagatio autem ex condemnatione mortis ob transgressionem, ex se iniucem successio. Et infra: *Corruptionis traditus est, & passibilis pro impassibili, & mortalis pro immortalis factus, & consortio ad propagationem, & natura fluxibili indigena.* Hæc Damascenus ibi. Et lib. 4. cap. 27. commendans virginitatem, eamque conubio præferens, subiungit: *Post transgressionem, quando audiuisti, Terra es, & in terram reuerteris, quando per præuersionem mors introiit in mundum, tunc cognouit Adam Euan coniugem suam, & concepit, & peperit. Quare propterea, ne exterminaretur & consumeretur hoc genus à morte, nuptia constituta sunt, ut per proles procreationem generis hominum conseruaretur. At dicent forte: Quid igitur hoc vult masculus & femina? Quid hoc, Crescite, & multiplicamini? Ad quod dicimus, quod hoc crescere, & multiplicamini, non omnino multiplicationem per nuptialem consociationem significat. Poterat enim Deus hoc genus, & alio multiplicare modo, si mandatum eiusque in finem seruassent inmemoratum. Sed sciens Deus (præscientia sua omnia scies priusquam fiant) quod futuri erant transgressores & morte condemnandi, anticipans fecit masculum & feminam, & augeri & multiplicari precepit. Hæcenus Damascenus. Euthymius quoque idem sensit. In illud quippe Psal. 50. *Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: Si Adam, inquit, non peccasset, nunquam oportuisset illum Eua coniungi: peccatum itaque copulam generauit.* Hæc ille. Chryostomus homil. 18. in Genesim exponens illa verba: *Adam cognouit uxorem suam, commendansque virginitatem, quæ fuit ante peccatum, post multa hæc asserit: Postquam per inobedientiam inuauit peccatum, & sententia mortales illos fecit, consequenter omnipotens Deus secundum suam sapientiam humani generis durationem gubernans, concessit per coitum augmentum iri nostrum genus.* In eadem sententia fuit Procopius Gazæus in illud Genesios 4. *Adam cognouit uxorem suam.***

*Nuptia &
generatio per
coniunctionem
maris & femina in sta-
tu innocentie
fuisse.*

Contraria tamen sententia vera est, futuras videlicet tunc fuisse nuptias, & generationem per commixtionem maris & femina, quam affirmat & latè probat Augustinus 9. super Genesim ad literam

A à cap. 3. vsque ad 11. & 14. de Ciuitate Dei, cap. 26. Retractatque 1. Retractationum, cap. 10. & 19. contrariam sententiam, quam aliquando innuerat. Eandem sententiam asseuerat D. Thomas 1. par. q. 98. Magister & Scholastici communi consensu in 2. dist. 20. *Non video, inquit Augustinus, cap. 3. citatò, quid prohibere poterit, ut essent etiam in Paradiso honorabiles nuptie, & chorus immaculatus, hoc Deo presstante fideliter, iustèque uiuentibus, eique obedienter, sanctèque seruientibus, ut sine ullo inquieto ardore libidinis, sine ullo labore ac dolore parienti fetus ex eorum femine generarentur.*

B Diuus Thomas loco citato merito ait, non defutam in statu innocentie delectationem in coitu, etiam maiorem & iucundiores, quam nunc fieri verumtamen sine vlla inquietudine & inordinato ardore. Delectatio namque & iucunditas, quam in operationibus natura posuit, ut còmodius & promptius fierent, non defuisset in statu innocentie, sed solum inordinatio, in sultatio, continuatiòque motus sine imperio rationis.

C Durandus dist. citata quæst. 1. non immeritò affirmat, in statu innocentie actum coniugalem non fuisse exercendum, nisi cum proles esset generanda, nullumque fore coniugalem actum, ex quo proles non sulciperetur. Primum probat, quoniam matrimonium tunc non ordinabatur etiam tamquàm medicina ob concupiscentiam, quæ tunc non erat, ut ordinatur modò post effrenatam sensualitatem per peccatum, sed solum ad prolem generandam: cum ergo in statu innocentie nihil inordinatum & contra rectam rationem foret: efficitur, ut non foret actus coniugalis, nisi quando proles esset generanda. Secundum verò probat, quoniam cum tunc natura esset integra, magnamque vim haberet, neque mas & femina coniungerentur, nisi cum se aptos ad generandum sentirent, præterea regio esset temperatissima, abessetque omnis morbus, & omnis defectus, sanè nullus fuisset coniugalis eorum actus, quo non generarentur.

*Durandi sen-
tentia.*

D Diuus Thomas loco citato etiam notat, cum nulla tunc futura esset inordinatio in coniugali actu, summamque fieret cum tranquillitate, nihilque proinde à diuino amore & contemplatione auocaret, & insuper ordinaretur ad tantum bonum, quantum est generis humani propagatio, præsertim in eo statu, in quo omnes nascerentur iusti, còsequenter laudabilem non futuram fuisse virginitatem, nec præponendam matrimonio, ut post lapsum primorum parentum iure præponi debet.

*Virginitas in
statu inno-
centie in
matrimonio non
præponere-
tur.*

E Communis Doctorum sententia hæcenus explicata probari potest. Primum, quoniam ea, quæ naturalia sunt, nec sunt per peccatum ab homine ablata, nec per peccatum sunt ei collata: sed naturale est generi humano ut se per conubia, commixtionemque maris & femina multiplicet: ergo fuisset in statu innocentie. Secundò, quoniam Eua ante peccatum creata fuit, ut esset in adiutorium Adamo, ut Genes. 2. habetur, nec in aliud in statu innocentie, ut latè, & egregiè probat Augustinus de Genesi ad literam capitibus citatis, quam ad filiorum procreationem: ergo in statu innocentie futura erat filiorum procreatio per coniunctionem maris & femina. Tertiò, quoniam ante peccatum iuncti sunt matrimonio Adam & Eua, ut ex illis verbis Adami Genes. 2. constat: *Hoc nunc os ex ossibus meis, & caro de carne mea: quam ob rem relinquet homo patrem & matrem, & adhaerebit uxori suæ, & erunt duo in carne vna.* Quæ verba referes Paulus ad Ephes. 5. ait: *Sacramentum hoc magnum est, ego autem dico in*

Christe

Christo & in Ecclesia. Item Geneleos primo ante peccatum primis parentibus dictum est, *Crescite, & multiplicamini*: ergo in statu innocentiae futura erat multiplicatio generis humani per maris & foeminae commixtionem. Neque sane Damasceni responsiones satisfaciunt, ut cuius illas expendenti satis est manifestum. Praeterea cōfingere in Angelis actum, quo seiplos multiplicent, est sane ridiculum: multoque magis ridiculum est asserere homines simili quodam actu fuisse multiplicandos, si Adam non peccasset. Postremò possumus communem sententiam confirmare, quoniam genus totum humanum in Adam peccauit, ideoque peccauit, omnesque, qui ex Adam procreantur, in originali peccato nascuntur, quoniam gratia & iustitia originalis collata fuerat Adamo tamquā donum naturae in omnes transfundendum, qui ex illo per carnalem propagationem generarentur, eaque ratione omnes nascuntur in iustitia originali ac gratia, iurēque in vitam aeternam verè priuati: ergo si Adam non peccasset, genus totum humanum fuisset, ex Adamo per carnalem propagationem multiplicandum, transfundendūque in omnes esset gratia & iustitia originalis eo ipso, quòd ita ex Adamo propagarentur. Sanè tam certam hodie arbitror esse Augustini, Magistri, Diui Thomae, & ceterorum Scholasticorum sententiam, ut contrariam minùs tutam in fide esse existimem.

Obiectio. Quòd si obiciās, Adamus ante peccatum non cognouit Eua: sed eius rei non alia fuit causa, nisi quia carnalis commixtio in statu innocentiae futura non erat: ergo Augustini sententia est falsa.

Responsio. Augustinus 9. de Genesi ad literam cap. 4. respondet, causam fuisse, vel quia mox, ut Eua fuit creata facta fuit transgressio, vel quia expectarunt, ut Deus præciperet eis coitum.

Ad testimonium ex Psal. 48. quod Gregorius D Nyssenus adducit, dicendum est, hominem per peccatum decidisse ab honore in quo fuerat conditus, factūque similem iumentis insipientibus, quoad omnia quae dissoluta sensualitate, eo ipso quòd donum iustitiae originalis amisit, subsecuta sunt, atque adeò quoad ardorem, effrenatūque motum, qui in generatione carnali modò cernitur. Hæc quòd attinet ad primum eorum, quae proposita sunt.

Quod verò attinet ad secundum breuiter cum Augustino 14. de Ciuitate Dei cap. 26. D. Thoma 1. part. quæst. 98. art. 2. ad quartum, & plerisque aliis dicendum est. Per coitum & partum aperiendum quidem virginitatis claustrum (nec enim fuisset tunc corporum penetratio) atamen sine disruptione per solam dilatationem. Quare mansisset claustrum integrum, hoc est, non disruptum & discissum, apertum tamen. Per coitum ergo in innocentiae statu virginitas amitteretur, quoniam de ratione virginitatis non est solùm integritas, hoc est, non disruptio claustrum, sed etiam inesperienza coitus, actūque venerei, claustrumque ea de causa non aperiri. Vnde fit, ut solius Deiparae fuerit proprium concipere & parere sine vlla prorsus virginitatis iactura: egressus quippe Filij ex sanctissimo illius utero fuit etiam sine vlla apertione & dilatatione claustrum ex gloria animae Christi resultante subtilitatis dote ad eum solum effectum, ut in egressu cum corpore beatæ virginis se penetraret. Ab hac nostra, Augustini, & D. Thomae sententia parum, aut nihil, dissentire videntur Durandus & Gabriel in 2. dist. 20. si attentè legantur.

Deipara Virginis propriū ac peculiare fuit virginitate salua concipere & parere.

DISPUTATIO XXX.

Virum in statu innocentiae homines statim geniti habuissent perfectum quod membrorum & rationis, idque foeminae, quot masculi nascerentur.

P Veri in statu innocentiae, sicut non statim integram, & perfectam quantitatem haberent, ad quam progressu temporis peruenirent (alioquin maternus uterus eos non caperet) sic quoque nec statim eos perfectum membrorum, & rationis vltimū fuisse habituros, affirmat D. Thomas 1. par. q. 99. & 101. & Doctores communiter in 2. dist. 20. Ratio est, quoniam id natura ipsa rei postulat ob nimiam humiditatem cerebri puerorum, quae in causa est, ut & nerui, quibus membra moventur, teneri admodum sint ac molles, ad motūque inepti, & ut obruti sint sensus repletis organis nimia humiditate: ea autem, quae natura rei postulat, neganda non sunt nisi virgens ratio, aut autoritas, contrariū persuadeat, quae nulla est in re proposita. Porro licet dona innocentiae statim concessa defectus omnes tollerent, qui ad corruptionem vergebant, omnemque dolorem & afflictionem, quae de causa in infantibus eius status, neque fletus, neque fames, aut sitis essent: eos tamen defectus qui ortum comitantur, quique negationes sunt perfectionum, quae nondum debita erant in esse, sed temporis progressu forent suapte natura acquirenda, minimè excluderent. Nec verò puerorum mentes scientiis diuinitus infusus præuenienda erant, sicut primorum parentum præuente sunt. Quoniam scientia illa ea ratione tamquam donum quoddam personale illis merito infusa sunt, quia caput totius generis humani, rectorēque, educatores, ac Doctores ceterorum instituebantur, per quos eorum cognitio ad alios deriuaretur. Hæc de primo eorum quae proposita sunt.

Quod ad secundum attinet, D. Thomas 1. par. quæst. 99. artic. 2. D. Bonaventura, Durandus, Gabriel, & plerique alij in 2. dist. 20. merito affirmant, non solum foeminas in statu innocentiae fuisse generandas: eò quòd finis propagationis generis humani postulabat, ut eo modo natura humana à Deo institueretur, ut foeminae quoque nascerentur: sed etiam tot fore tunc foeminas generandas, quot masculos. Probat, quoniam tunc omnes vacillantes generationi: eò quòd id laudabilius esset, quam seruare virginitatem, ut disputatione precedente ostensum est: vnaque tantum fuisset vnus viri vxor: id quod & recta ratio postulat, & innuere videtur Christus Matthæi 19. ergo tot foeminae tunc fuissent genitæ, quot viri.

DISPUTATIO XXXI.

Virum in statu innocentiae omnes homines fuissent aequales, & de eorum dominio circa res alias.

H Omnes in statu innocentiae aequales non fuissent in omnibus, ut D. Thom. 1. par. q. 96. & Doctores communiter merito affirmant. Essent enim quidam eorum mares, & quidam foeminae, ut ostensum est: praestantius autem est mare esse, quam foeminam. Item quidam essent ætate prociociores, alij minùs prociociti: quidam fuissent parentes, alij filij, alijque essent sapientiores, imò & iustiores.